

Світлана Шевченко
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
м. Ніжин

**РОЗВИТОК РОЗУМОВИХ ВМІНЬ ВИЩОГО ПОРЯДКУ
ПІД ЧАС АУДІЮВАННЯ ІНШОМОВНИХ ТЕКСТІВ**

Вміння сприймати іншомовні висловлювання на слух є важливою складовою мовленнєвої компетентності, без якої неможливо сформувати комунікативну компетентність особистості. Аудіювання є рецептивним видом мовленнєвої діяльності, тому всі процеси, які відбуваються у свідомості слухача залишаються поза спостереженням.

Традиційний підхід до навчання аудіювання включає три етапи: дотекстовий (Pre Listening), текстовий (While Listening) та післятекстовий (After Listening). На кожному з них виконується певний комплекс вправ.

Згідно з оновленою версією таксономії Б.Блума (2001), всі вправи поділяються на дві групи: ті, що розвивають розумові вміння нижчого порядку (LOTS) та ті, що спрямовані на розвиток вмінь вищого порядку (HOTS). Вправи нижчого порядку спрямовані на виявлення фактичної інформації тексту (рівень запам'ятовування, розуміння, застосування). Тут використовуються такі завдання як: назвіть, складіть список, поясніть, доповніть, визначте, розподіліть тощо. Вправи вищого порядку мають на меті формування вмінь критичного мислення (рівень аналізу, оцінки, творчості). На цьому рівні завдання формулюються як: порівняйте, поміркуйте чому, як, запропонуйте, ранжуйте, доведіть, сплануйте, розробіть, створіть, придумайте тощо. Слід зауважити, що процес розв'язування завдання відповідного рівня передбачає залучення навичок мислення усіх попередніх рівнів, тобто при розв'язуванні вправи, яка передбачає аналіз матеріалу, учень обов'язково залучає знання, демонструє розуміння матеріалу, дає оцінку та використовує на практиці [1].

Як правило, завдання вищого порядку використовуються на дотекстовому та післятекстовому етапах. На текстовому етапі, коли відбувається процес декодування тексту і виявлення його змісту, застосовуються завдання нижчого порядку. Проте, багато методистів рекомендують використовувати завдання вищого порядку навіть на текстовому етапі. Наведемо деякі приклади.

Всім відомий факт, що в інтернеті безліч джерел інформації, проте, не всі вони є надійними і достовірними. Тому викладач може дібрати інформацію, яка є фейковою, та запропонувати учням подумати під час її прослуховування, чи достовірна вона, і пояснити чому так, або чому ні. Звичайно для розуміння змісту висловлювання учень застосує всі вміння нижчого порядку, а для формулювання відповіді доведеться залучити вміння вищого порядку.

Можна дібрати з автентичних джерел діалог між особами різного віку та запропонувати учням під час слухання визначити їх вік, спираючись не лише на голос, а й на аргументи, які наводять

співрозмовники. Учні повинні обґрунтувати свої думки, навівши чіткі приклади з діалогу.

Зараз у кожного з нас є можливість слухати новини англійською мовою, відповідно до рівня слухача. Викладач пропонує послухати новини та придумати заголовок до них. Таке, здавалося б на перший погляд, просте завдання потребує складних розумових вмінь вилучати основну інформацію та формулювати її декількома словами.

Дуже поширене завдання дотекстового етапу у прогнозуванні інформації тексту теж може розвивати вміння вищого порядку на етапі слухання тексту. Учні повинні відмітити ті ідеї, які прозвучали у тексті, та пояснити чому інші, прогнозовані ними ідеї, не прозвучали. Чи є вони релевантними, чи можуть вони бути використані для розширення теми. Подібні завдання знаходять вихід у підготовку учнями презентацій [2].

Література

1. Anderson L.W., David R. Krathwohl, et al (Eds.) *Taxonomy of Learning, Teaching and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives*. – Allyn & Bacon, Boston, MA (Pearson Education Group), 2000. – 336 p.
2. Hughes J. *Critical Thinking in the Language Classroom*. – ELi, 2014. – 27 p. http://www.elipublishing.org/Critical_ThinkingENG.pdf.